

KONINKRIJK BELGIË

ADVIES 40.796/1/V

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste vakantiekamer, op 28 juni 2006 door de Minister van Vorming en Werkgelegenheid, Sociale Aangelegenheden en Toerisme van de Duitstalige Gemeenschap verzocht hem, binnen een termijn van dertig dagen, van advies te dienen over een ontwerp van besluit van de Regering van de Duitstalige Gemeenschap "zur Adoption", heeft op 18 juli 2006 het volgende advies gegeven:

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, heeft de afdeling wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond, alsmede van de te vervullen vormvereisten.

Daarnaast bevat dit advies ook een aantal opmerkingen over andere punten. Daaruit mag echter niet worden afgeleid dat de afdeling wetgeving binnen de haar toegemeten termijn een exhaustief onderzoek van het ontwerp heeft kunnen verrichten.

*
* *

STREKKING VAN HET ONTWERP

2. Het voor advies voorgelegde ontwerp van besluit van de regering van de Duitstalige Gemeenschap strekt tot de uitvoering van het decreet van 21 december 2005 betreffende de adoptie.

Het ontwerp voorziet in de oprichting van de zogenaamde centrale autoriteit van de Duitstalige Gemeenschap inzake adoptie (hoofdstuk II). Het stelt de voorwaarden vast waaronder bemiddelingsdiensten erkend en gesubsidieerd kunnen worden (hoofdstuk III). Het regelt de organisatie van de voorbereiding van de kandidaat-adoptanten door de centrale autoriteit (hoofdstuk IV). Het bevat ook bepalingen in verband met de uitvoering door de sociale dienst van de centrale autoriteit van een door een rechter bevolen maatschappelijk onderzoek naar de geschiktheid van een kandidaat-adoptant of naar de adopteerbaarheid van een kind (hoofdstuk V). Het ontwerp regelt de wijze waarop kandidaat-adoptanten een beroep kunnen doen op een bemiddeling uitgevoerd door de centrale autoriteit van de Duitstalige Gemeenschap of door een bemiddelingsdienst van een andere gemeenschap (hoofdstuk VI). Het bevat voorts bepalingen in verband met de nazorg na een adoptie (hoofdstuk VII). Ten slotte bevat het ontwerp algemene bepalingen in verband met het beheer, de archivering en de inzage van dossiers die op adopties betrekking hebben (hoofdstuk VIII).

.../...

3. Voor een goed begrip van het kader waarbinnen het ontworpen besluit tot stand komt, dient rekening te worden gehouden, niet enkel met het genoemde decreet van de Duitstalige Gemeenschap, maar ook met de federale wetgeving inzake adoptie.

Het decreet van 21 december 2005 bevat een regeling van de aspecten van de adoptie waarvoor de gemeenschappen bevoegd zijn. Het gaat hierbij meer bepaald om de voorbereiding, de bemiddeling en de nazorg.

De federale overheid is bevoegd voor het bepalen van de burgerrechtelijke regels terzake, in het bijzonder voor het bepalen van de voorwaarden om te kunnen adopteren en om geadopteerd te kunnen worden, en van de vormen, de gevolgen en de herroeping van een adoptie. Bij de wet van 24 april 2003 tot hervorming van de adoptie zijn in dit verband nieuwe regels ingevoegd in het Burgerlijk Wetboek (artikelen 343 tot 370) en het Gerechtelijk Wetboek (artikelen 1231-1 tot 1231-56).

Gelet op de respectieve bevoegdheden van de federale overheid en de gemeenschappen is op 12 december 2005 een samenwerkingsakkoord gesloten tussen de federale Staat, de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, inzake de tenuitvoerlegging van de genoemde wet van 24 april 2003. Het samenwerkingsakkoord bepaalt in hoofdzaak op welke wijze de gemeenschappen zullen instaan voor de voorbereiding en het maatschappelijk onderzoek, voorgeschreven bij het Burgerlijk Wetboek en het Gerechtelijk Wetboek.

Het voor advies voorgelegde ontwerp van besluit bevat, zoals gezegd, o.m. bepalingen i.v.m. de voorbereiding en het maatschappelijk onderzoek. Daarmee voert de Duitstalige Gemeenschap binnen haar bevoegdheidsdomein de afspraken uit die in het samenwerkingsakkoord zijn gemaakt.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Aanhef

4. Het derde en het vierde lid van de aanhef zijn overbodig, en kunnen dus worden weggelaten.

Artikel 1

5. Het derde streepje ⁽¹⁾ van dit artikel bevat een definitie van het begrip "interlandelijke adoptie". Die definitie is overgenomen van artikel 1, 1°, van het decreet van 21 december 2005. Zoals de definitie luidt, wordt enkel de adoptie bedoeld van een persoon die van zijn staat van herkomst naar België wordt gebracht.

Een interlandelijke adoptie kan echter ook betrekking hebben op een persoon die in België zijn gewone verblijfplaats heeft en die naar een andere staat wordt overgebracht. In artikel 360-2 van het Burgerlijk Wetboek wordt voor de omschrijving van het begrip "interlandelijke adoptie" o.m. met die tweede hypothese rekening gehouden.

Ook het decreet van 21 december 2005 bevat bepalingen die verband houden met de interlandelijke adoptie van kinderen die hun gewone verblijfplaats in België hebben. Zo verwijst artikel 10, eerste lid, van het decreet, i.v.m. de uitvoering van maatschappelijke onderzoeken, o.m. naar de maatschappelijke onderzoeken die de jeugdrechter heeft bevolen met toepassing van artikel 1231-35 van het Gerechtelijk Wetboek (maatschappelijk onderzoek op verzoek van het openbaar ministerie, met het oog op de vaststelling van de adopteerbaarheid van een kind in het kader van een interlandelijke adoptie). De artikelen 28 en 29 van het decreet bevatten bepalingen die specifiek handelen over de bemiddeling bij een interlandelijke adoptie van kinderen die hun gewone verblijfplaats in België hebben.

⁽¹⁾ In de Duitse tekst van de aan de Raad van State voorgelegde tekst zijn de streepjes blijkbaar weggevalen.

Het voor advies voorgelegde ontwerp van besluit bevat eveneens bepalingen in verband met dergelijke interlandelijke adopties. Dit is met name het geval met artikel 9 van het ontwerp, dat handelt over het maatschappelijk onderzoek naar de adopteerbaarheid van een kind in het kader van een interlandelijke adoptie.

De conclusie is dan ook dat de definitie in artikel 1, derde streepje, van het ontwerp moet worden aangepast.

Uiteraard zou de regering er ook goed aan doen om een initiatief te nemen tot aanpassing in dezelfde zin van artikel 1, 1°, van het decreet van 21 december 2005.

Artikel 3

6. Volgens artikel 3, § 2, tweede streepje, van het ontwerp moet een bemiddelingsdienst, om erkend te kunnen worden, in staat zijn om de in titel IV van het decreet bedoelde voorbereiding te organiseren.

Die bepaling moet worden gelezen in samenhang met artikel 4, 2°, van het decreet, dat bepaalt dat de centrale autoriteit van de Duitstalige Gemeenschap de voorbereiding van de kandidaat-adoptanten organiseert, met dien verstande dat de centrale autoriteit ofwel gespecialiseerde organisaties of diensten, ofwel deskundigen kan belasten met de uitvoering van het hele programma of een gedeelte ervan. Het lijkt dus de bedoeling van de stellers van het ontwerp te zijn om bemiddelingsdiensten slechts voor een erkenning in aanmerking te laten komen als zij in staat zijn om gevolg te geven aan een oproep van de centrale autoriteit om deel te nemen aan een door die autoriteit georganiseerde voorbereiding.

Om de indruk te vermijden dat de bemiddelingsdiensten op eigen initiatief voorbereidingen zouden kunnen organiseren, verdient het aanbeveling om in artikel 3, § 2, tweede streepje, van het ontwerp te schrijven: "in staat zijn om, op verzoek van de centrale autoriteit, het in artikel 7 van het decreet bedoelde programma voor de voorbereiding van kandidaat-adoptanten uit te voeren" ⁽²⁾. In artikel 4 van het ontwerp zou

⁽²⁾ Eventueel kan ook geschreven worden: "... geheel of gedeeltelijk uit te voeren".

bovendien gepreciseerd kunnen worden dat de centrale autoriteit voor de uitvoering van het programma een beroep kan doen op de erkende bemiddelingsdiensten.

7. In artikel 3, § 2, zesde streepje, van het ontwerp moet worden gepreciseerd dat het gaat om de artikelen 368-6 en 368-7 "van het Burgerlijk Wetboek" ⁽³⁾.

8. Volgens artikel 3, § 2, laatste streepje, van het ontwerp moet een bemiddelingsdienst ook de nazorg na de adoptie kunnen verzorgen.

Volgens artikel 26, § 1, van het decreet wijst de regering de diensten aan die de nazorg na de adoptie waarnemen, zowel die van de geadopteerde kinderen als die van de adoptanten. Ter uitvoering van die bepaling wordt de centrale autoriteit bij artikel 14 van het ontwerp met de nazorg belast. In die laatste bepaling wordt uitdrukkelijk gepreciseerd dat de centrale autoriteit zo nodig samenwerkt met de erkende bemiddelingsdiensten die bij de bemiddeling van het betrokken geadopteerde kind zijn opgetreden.

Het zou aanbeveling verdienen om artikel 3, § 2, laatste streepje, enigszins anders te redigeren, enerzijds om ook melding te maken van de nazorg van de geadopteerde kinderen (naast die van de adoptanten), anderzijds om te verwijzen naar de primaire verantwoordelijkheid van de centrale autoriteit. De Raad van State stelt de volgende formulering voor: "in staat zijn om, in samenwerking met de centrale autoriteit, de in artikel 14 bedoelde nazorg na de adoptie, zowel van de geadopteerde kinderen als van de adoptanten, te verzorgen".

Artikel 8

⁽³⁾ In de Franse en de Nederlandse vertaling van het ontwerp is deze precisering reeds aangebracht.

9. In artikel 8, § 1, van het ontwerp wordt verwezen naar een aantal artikelen van het Burgerlijk Wetboek. Het gaat echter om artikelen van het Gerechtelijk Wetboek ⁽⁴⁾.

Deze opmerking geldt eveneens voor de artikelen 9, § 1, en 10 van het ontwerp.

Artikel 14

10. In dit artikel dient het teken "§ 1" te worden weggelaten.

Artikel 17

11. Volgens dit artikel treedt het ontworpen besluit in werking de dag waarop het wordt aangenomen.

Deze bepaling wijkt af van de gewone regeling inzake de inwerkingtreding van besluiten van de regering van de Duitstalige Gemeenschap. De stellers van het ontwerp dienen na te gaan of zij voor die afwijkende regeling een verantwoording kunnen geven.

⁽⁴⁾ In de Franse en de Nederlandse vertaling van het ontwerp is deze vergissing reeds rechtgezet.

De kamer was samengesteld uit

de Heren	J. DE BRABANDERE,	voorzitter van de Raad van State,
	P. LEMMENS,	kamervoorzitter,
	J. BAERT,	staatsraad,
	J. VELAERS,	assessor van de afdeling wetgeving,
Mevrouw	A.-M. GOOSSENS,	griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de H. W. PAS, auditeur.

DE GRIFFIER,

DE VOORZITTER,

A.-M. GOOSSENS

J. DE BRABANDERE